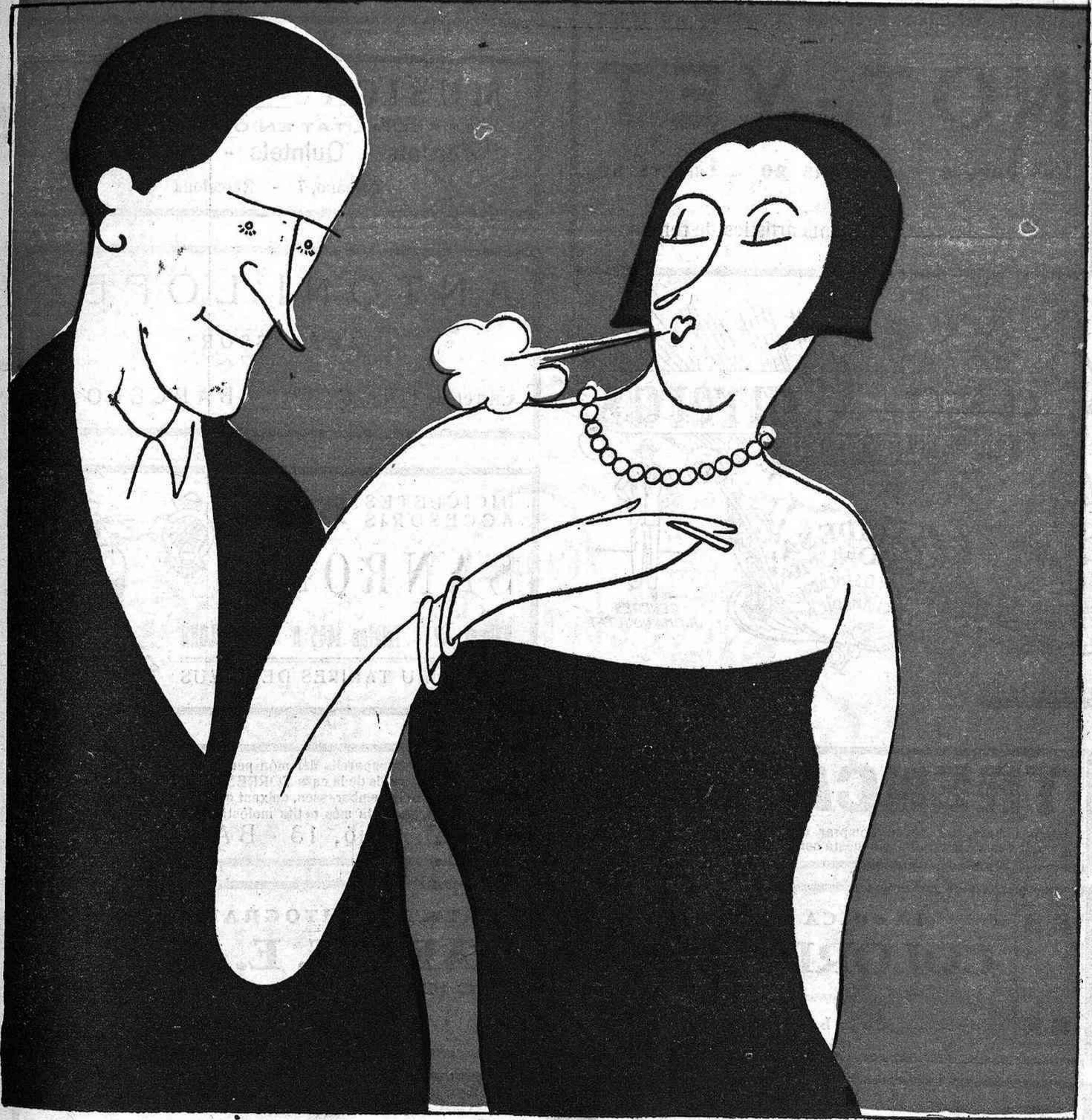

Barcelona 19 de d'agost de 1927

L'Esquella de la Torratxa

ANY I - Núm. 2813 - 15 cts. - Atrassats 30

L'INOPORTÚ

—Vostè no donaria un passeig ara, Enric?
—Oh, encantat, senyora!
—Doncs per mi no estigui.

VEGI ELS APARADORS DE
Calçats "SUBUR"

Telèfon 4067 A BOQUERIA, 30 : JAUME I, 15
CARRER DE SANI PAU, 16 BARCELONA

Propietari: ELISI SUCAR MARTINEZ

TEATRE COMIC

Aquesta setmana s'estrena la revista estiuenca

NOT-YET

Pas encore - Todavía no - Encara no

— Prenent-hi part elements artístics de renom —

**Mai les càpsules
peruvianes Borrell**

no han deixat de guarir aviat i radicalment les BLE-
NORRAGIES (purgacions) GONORREES i tots els
altres FLUIXOS de les vies urinàries, per CRONIQUES
que fossin

Medicació discreta en el seu us

Venda: SEGALA, o a l'autor A. BORRELL
Compte de l'Asalto, 52, cantonada Sant Ramon. - BARCELONA

MUSICA Casa CANONGE

ESPECIALITAT EN OBRES PER A
Tercets - Quintets - Orquestres

Zurbano, 7 - Barcelona

ANTONI LOPEZ

IMPRESSOR

Carrer de l'Olm, 8 BARCELONA

Casa Carreras
SASTRERIA
RAPIDE SA
ECONOMIA
EN TOTS ELS ENCARRECS
TALL AMERICA
FORMADE TRAJDS
DES DE 40 PIEL
GENERES
ULTIMA NOVELTAT

PLACA DEL SOL 9.

BARCELONA
BRACIA

BICICLETES ESPORTS
ACCESORIS

SANROMA

Balmes, 62 - Telèfon 1445 A - BARCELONA

DEMANEU TARIFES DE PREUS

TRENCATS

temps i diner, no deveu comprar cap
aparell sense visitar abans aquesta casa.

Tingueu sempre present que, els millors aparells del món per al guariment de tota mena
d'hèrnia en homes, dones i criatures, són els de la casa TORRENT. Sense traves ni elàstics
enfarfegosos de cap mena. No molesten ni embarassen, deixant que hom es mogui lliurement
i faci els treballs mes durs i pesats, sense la més petita molèstia. Si voleu estalviar salut,
CASA TORRENT - 13, Unió, 13 - BARCELONA

FABRICA DE TINTES PER A IMPREMTA I LITOGRAFIA
COLORIFICI POLIGRAFIC F. E. R. T.

INDUSTRIA NACIONAL

Calabria, 197 : Telèfon 461 H. : BARCELONA

EL KRIC

ACCESSORIS PER A AUTOMOBILS

Aquesta casa és la que ven MES BARAT
d'Espanya, per procedir de liquidacions

Aragó, 201 (cantonada Aribau) - BARCELONA

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

LA VIDA DELS NOSTRES HOMES

França, des de fa un quant temps, els hi ha donat per posar de moda les biografies novellades. La vida dels grans homes passen pels ulls de la present generació com una successió de fets inversemblants que només poden passar als homes cri-

dats per a les gestes heroiques: Disraeli, Hoffman, Balzac, Chopin, Robespierre, Colom, Stendal, Beethoven, etcètera, s'han ofert als lectors com veritables herois de poema clàssic.

Aquesta fuga literària ha fet el seu camí i hi ha hagut llibres com, per exemple, el de "Disraeli", d'André Maurois, que ja són a vendre el 200.000 exemplar, o com el de Màrius André sobre Joan Colom (no oblidem que Joan Colom és el veritable nom de Cristòfor Colón) que han estat un magnífic escàndol en el món pacífic i tranquil dels historiadors acadèmics.

En Jean de Pierrefeu, aquell que va escriure el llibre agitador i vibrant de "Plutarc a menti" contra l'existència dels grans homes que va conèixer d'aprop, no podria pas dir tant després de llegir l'existència d'aquests herois simpàtics.

Ara bé; quan hem escrit això, és que per alguna cosa ens hi hem posat. A Catalunya ens està fent molta falta una col·lecció de biografies que vagin des dels nostres primers homes fins al del mort recent. En aquest sentit, dins de la nostra literatura hi ha un gran marge en blanc. Encara que hi hagi alguna biografia dels nostres homes del segle XIX, no en sabem quasi res dels segles XVIII, XVII, XVI, etc.... Això no es veu fins que ens fa falta es-

RESPECTANT LES ORDENANCES

—Ep, quitxalla! Que això no és un tir al blanc; sinó una còpia de París!

brinar la veritat d'algun misteri històric; llavors trobem que no hi ha res, que tot està per fer.

Allà trobarem un voluminós llibre d'una personalitat, ací un fullet; en una revista una sèrie d'articles, però no trobem una col·lecció amb sentit, amb coordinació, amb doctrina, amb reglament. Tot està fet per la bona voluntat, per l'atzar. I creieu que ens està fent molta falta conèixer homes. La vida de Balmes, de Joan Maragall, de Mossèn Cinto, del doctor Robert, de "Serafi Pitarra", d'Antoni Tutau, d'Isaac Albéniz, de Nonell, de Josep Maria Bartrina... I junt amb aquests homes, la resplendor dels quals és viva entre nosaltres, la de tota aquella gent del començament de segle, els quals feren de la ciutat el que avui és... Batlles, jutges, militars, artistes, pintors— aquest Viladomat que encara no ha arribat al poble—, escriptors en llengua castellana del nostre terror...

Amb aquestes vides es formaria en cadascuna la història que els rodejà i s'arribaria d'una manera indirecta a formalitzar la certitud de la nostra història.

I quants homes hi ha que deixarien de merèixer la glòria que els hi ha donat la poca documentació, el silenci, de detalls, la manca d'anècdota... Caldria tornar a cercar en els vells papers i en documents amagats, la bondat de certs individus. I en torna, en sortirien d'altres que, amagats, han fet més bé que els que suraven. La història és així, de vegades té cops amagats...

FRANCESC MADRID

GANGUES DE L'ESTIU

L'estiu—qui en dubta?—és una delícia. Les mosques, els mosquits, les puces, les xinxes, el troben esplèndid.

Quants i quants estiuejants no estiuegen còmodament acompanyats de les belles xinxes!

Un nostre amic anà a una fonda. Era una fonda sense electricitat. Es ficà al llit; al cap d'un quart encén l'espelma. Sense exagerar, tenia un centenar de xinxes al llit. En cinc minuts matà les que no fugiren: més de trenta. Les deixà molt ben arreglades damunt del coixí; feien goig. Es vestí i sortí.

A mig dematí anà a recollir la maleta. La mestressa de la fonda se'n planyia:

—Ja ho he vist, ja, senyoret. Quin fàstic! Algú les deu haver dut en una maleta. (Una maleta plena de xinxes, en tot cas.) M'ha repugnat tant, que ni he desfet el llit.

Un altre amic es trobà en cas semblant. Cridà indignat al fondista.

Aquest digué, tot esverat:

—De debò? Oh, és terrible, terrible! Com ho farem! Pot ben creure-ho, fins ara només n'hi havien al tercer i al segon pisos, però no havien arribat al primer.

PER A ESVERAR

Diuen que una vegada invitaren el nostre gran i enyorat Pompeius Gener a un àpat d'homenatge, a París. Tot-hom que es reuní entorn del Mestre era burgès. Peius se n'adonà; on l'havien ficat?

L'home volgué venjar-se'n. Aviat tingué l'ocasió. S'explicaven anècdotes. Finalment, el gran Peius anava a explicar-ne una.

Volgué esverar, esgarrifar, als burgesos aquells. I començà:

—Quan jo vaig matar el meu pobre pare...

LA CIRCULACIO UNICA

Es un batibull, ningú no s'entén. La circulació única de vehicles per certs carrers i certes places, ha complicat la circulació, en comptes d'alleugerir-la. Als carrers i places amples hi ha una circulació, ara. Als carrers i places estretes, vint circulacions.

Diuen que l'Ajuntament ho ha fet per a fastiguejar els vehicles i mirar si així els suprimeix tots. Només vol que a Barcelona hi hagin els cotxes de l'Ajuntament.

DE L'EXTRAVAGANCIA

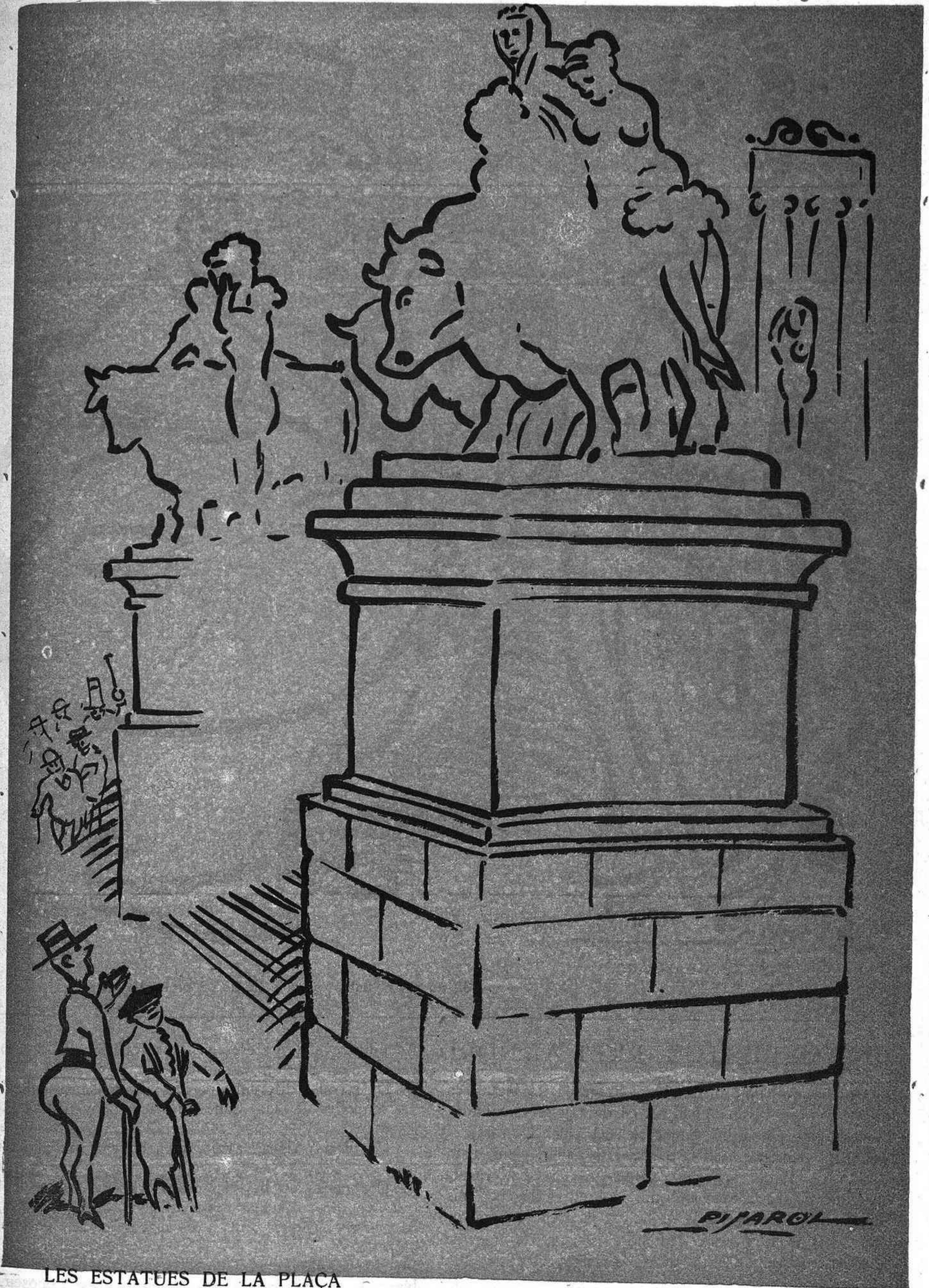
Hem vist una fotografia en la que, a la platja italiana d'Ostia, una dona es banya amb un mallot que porta pintat damunt l'estómac el retrat de Mussolini. — I creiem que el retrat hauria d'anar pintat en una altra part del mallot—. Hem llegit el fallo del concurs de les estàtues de la Plaça de Catalunya. Les aventures del pobre Lleó Daudet. Les del príncep Carol de Rumania, a les que sols manca música per a convertir-se en una opereta d'èxit. Hem vist a les dones tallar-se els cabells i afaitar-se el clatell com els homes. Hem procurat llegir uns quants poetes joves d'aquests que a si mateixos es diuen de vanguardia, i no hem pogut, perquè als pocs instants de llegir semblava que anessin en caballitus i ens marejàvem. Ens han dit la fórmula d'un cocktail que fa rodar el cap: xampany, cocaïna, canyella, ginebra i unes gotes de bencina. Ens han volgut fer creure en la possible canalització d'un riu, el Llobregat, pel que no hi passa aigua. Ens han parlat dels drames del senyor "Azorín", l'amic del senyor La Cierwa. com si fossin una cosa de l'altre món... i no són de l'altre món ni d'aquest.

... Ens han dit que el cha-leston és un ball de persones i també ens ho hem cregut. Ens han posat uns ridículs pantalons de pota d'elefant i també hem deixat que ens els possessin. Ens han dit que uns periodistes (?) han anat de Saragossa a Madrid en patinette.

I ens preguntem: en quin món som? En quin món vivim?

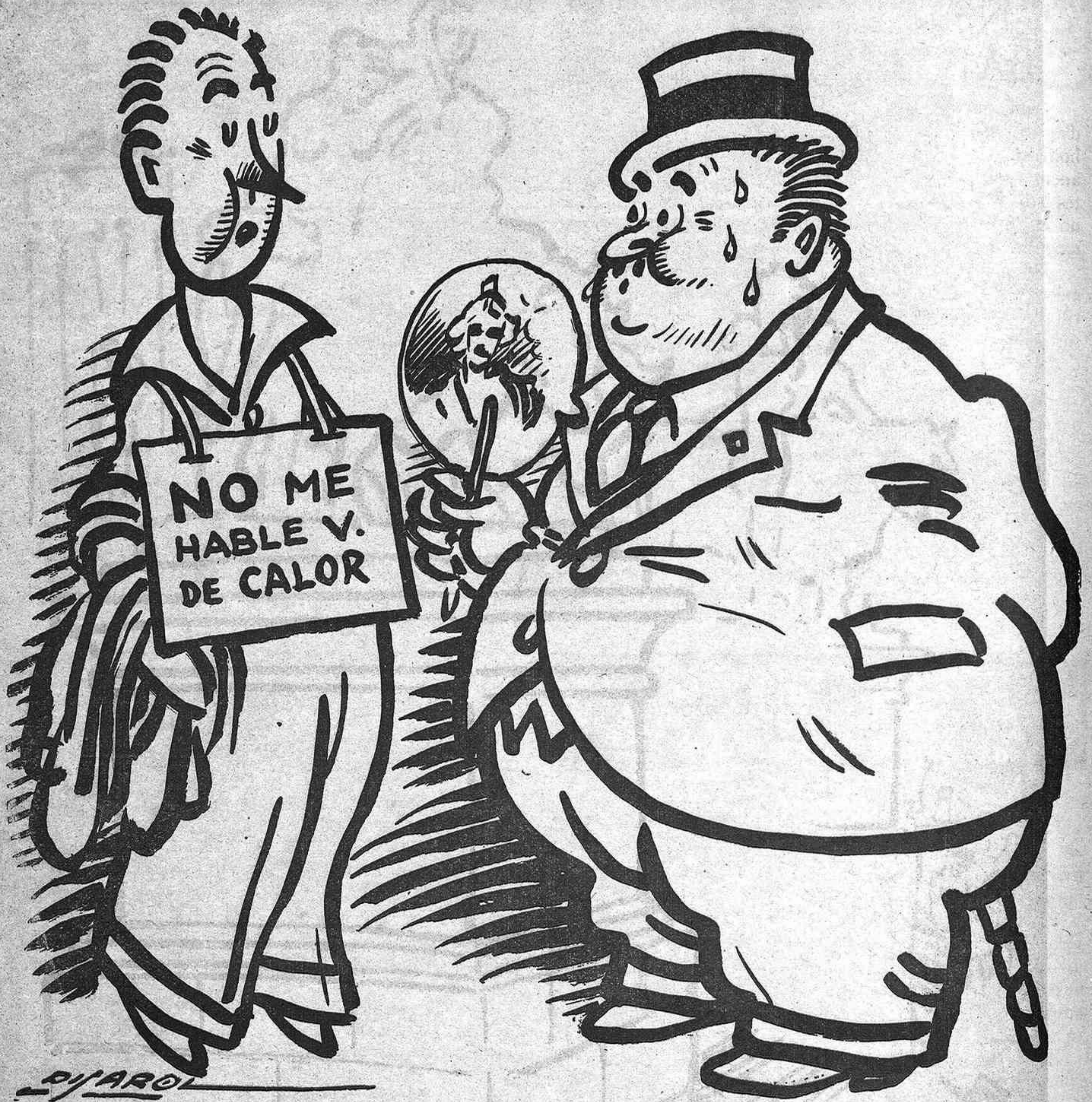
I ens hem contestat: En un món de ximples!

VIRAI

LES ESTATUES DE LA PLAÇA

Però això és una estàtua o una «ganaderia»?

DIALEG DRAMATIC

—Sí, no me n'“hable” perquè bé ho sé prou que en fa!

UN BAR DE LLOGARRET AL NORD

Un local espaiós, blanc; les columnes i les bigues color noguera; un gran taulell tot ell de rajoles esmaltades; dos plafons reproduint camperols del país. Darrera, els prestatges arquejats com la nansa d'un paner, plens d'ampolles. Els llums amb un pàmpol de roba vermella. A l'esquerra una caixeta amb un rètol, on es llegeix “missions” en bascongat, i a la dreta... a la dreta, encara que com a cas insòlit, en bascongat no existeixen fórmules renegadores, hi ha un calendari de la nostra Lliga del Bon Mot.

Les taules de fusta i les cadires, de la seva indústria de vímet i jonc de colors virolades, romanen desocupades.

Es diumenge, i prefereixen beure el *chacolí* que els serveixen d'un gerro al taulell.

Dues colles diferents, però, seuen a l'entorn de les seves ampolles de sida. Canten i s'acompanyen cracant amb les mans.

Un diari “Aígea” avui roman oblidat, mullat i esquinçat.

Dos nens, amb bel cap descobert, una brusa de teixit estampat de color clara, uns mitjons vermells i unes espadenyes blanques amb betes blaves, entren portant una ampolla.

Una cambrera vestida de negre i amb un davantal blanc, és sollicitada per tres homes que es proposen celebrar la festa sopant fora de casa.

BAGIQUET

CONSELLS ALS BANYISTES

Com que aquests dies calorosos d'agost, on millor s'està és al bany—hom es troba com el peix a l'aigua—, anem a donar als banyistes—banyistes són les persones que es banyen, no els toros—, alguns consells d'una gran oportunitat:

Un bany de mar no ha de durar més d'una hora. Després hi ha el perill de sortir en salmorra. O de no sortir.

***

No hi ha una manera determinada o una moda de dur el casquet de goma; és molt elàstic.

***

Un bany, immediatament després de dinar, perjudica la salut... menys en el cas de viure a dispesa i pagar poc.

***

No nedeu ni massa seguit ni massa fort. Això molesta els peixos.

***

Senyorettes: si perdeu el peu al bany, no hi perdeu el cap; cal agafar-se, amb preferència, als solters.

***

Si el mestre banyista que t'ensenya a nedar deixa que t'enfonsis, és perquè et recordis de la propina.

***

Nou ric, banya't cada dia amb un vestit bo i diferent i amb tots els anells als dits. És encara una manera de nedar en l'opulència.

***

Si et preocupa la pluja i plou quan vas a banyar-te, no oblidis de ficar-te a l'aigua amb el paraigua obert.

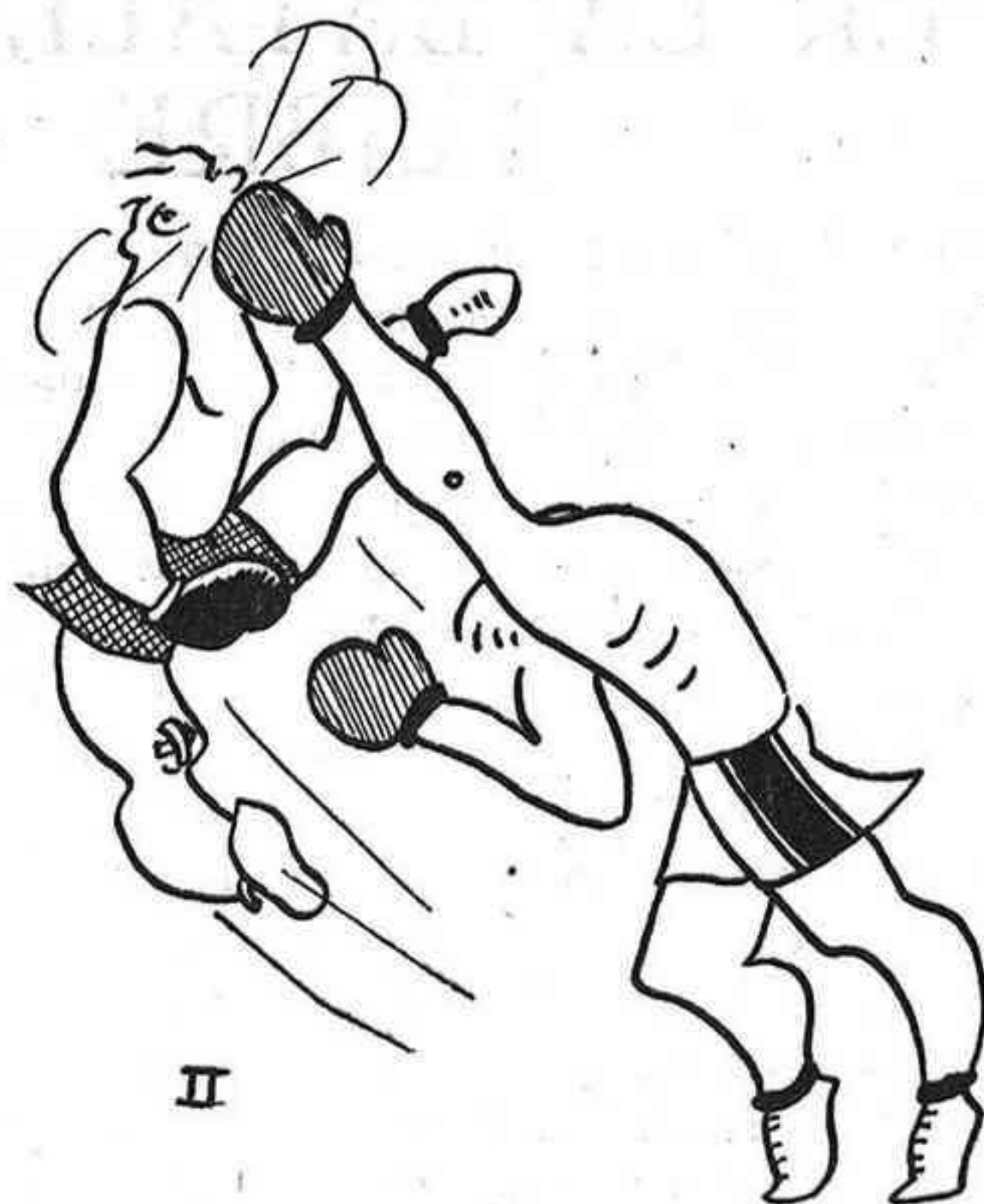
***

Si prens el bany a casa, abans de ficar-te a la banyera, mira si l'aigua es graduada; i mira el que fas, no vagis a ficar els peus a la galleda.

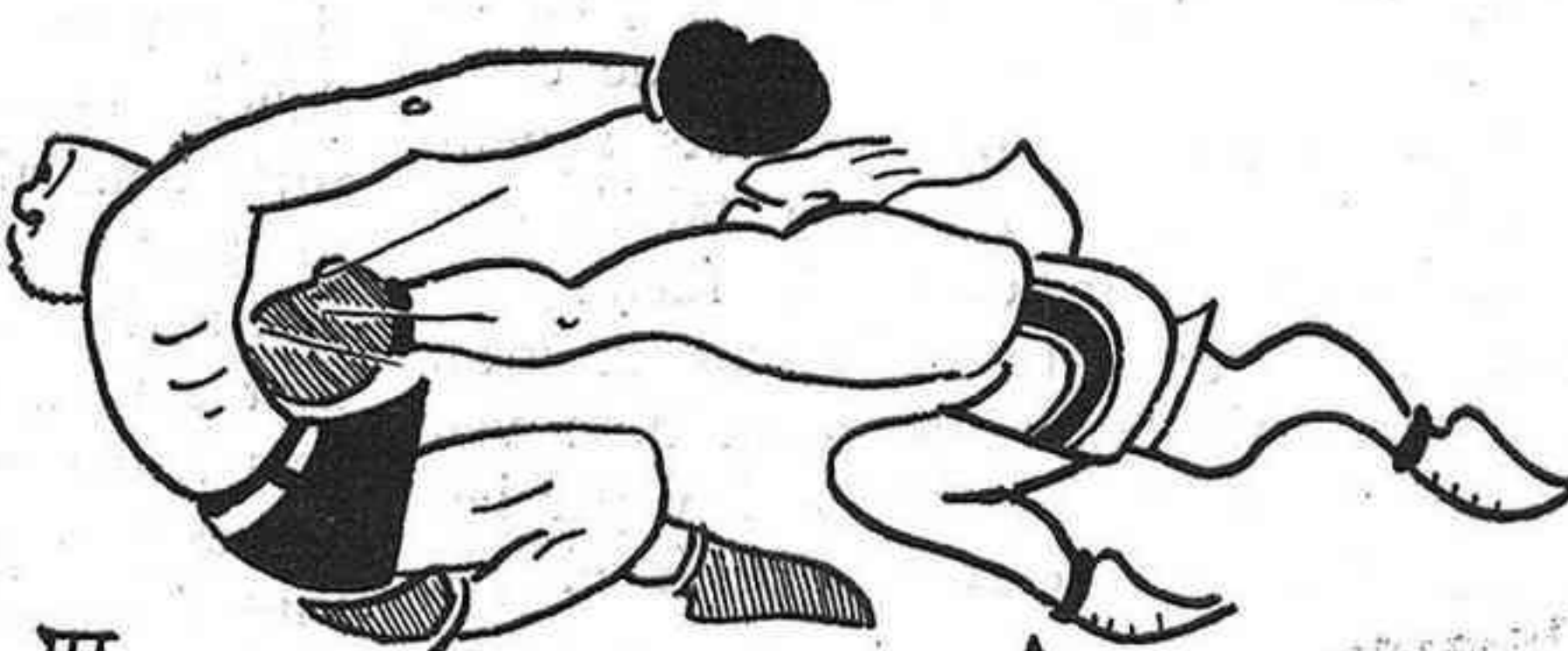
Renta't per banyar-te. No et banyis per rentar-te.

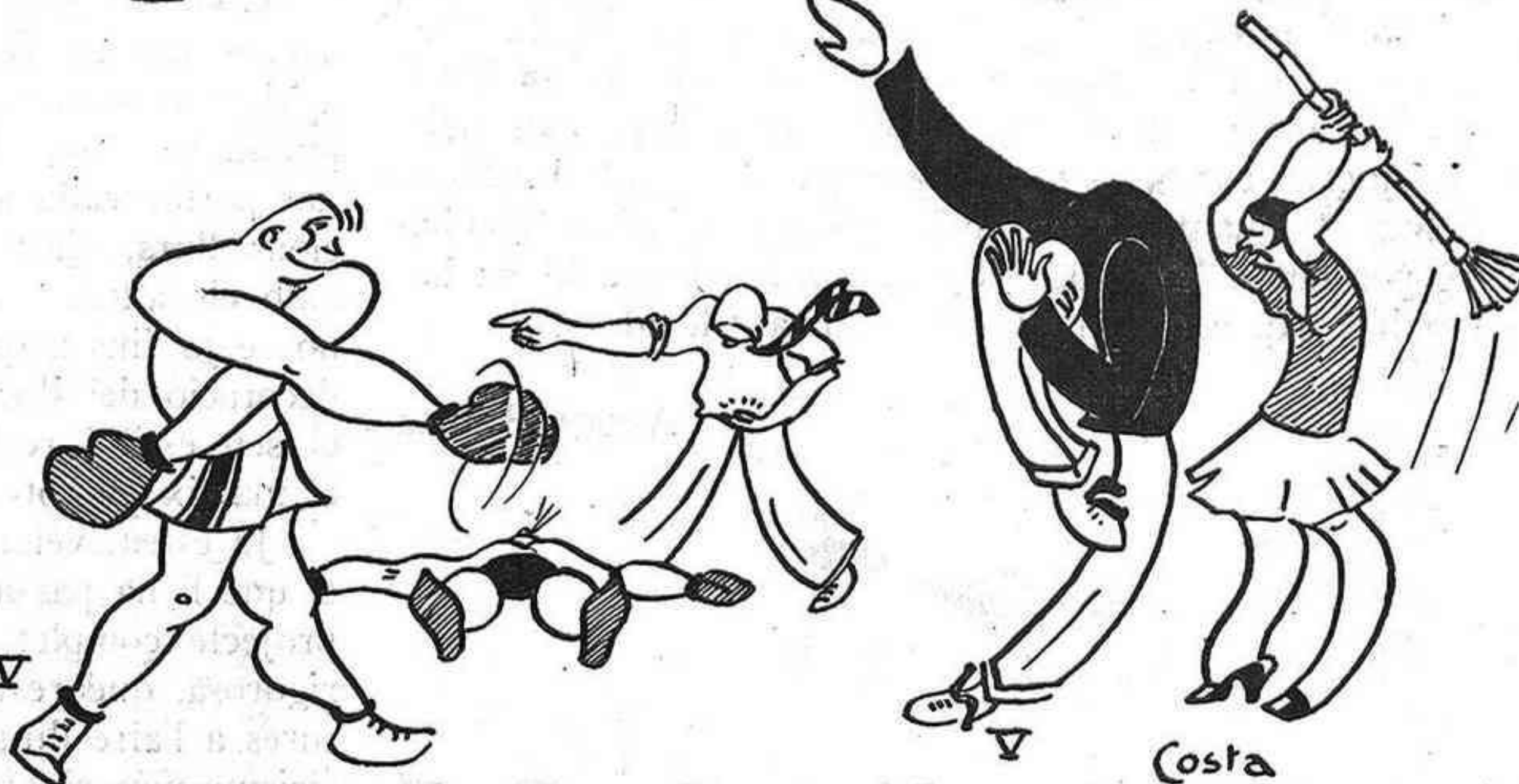
I

II

III

IV

EL TERRIBLE BOXADOR

I. En Kop, rei del puny.—II. Amb un copet deixa K. O. al primer que es presenta.—III. D'un directe engega el contrari a l'altre barri.—IV. Després fa el mateix amb un altre.—V. I quan arriba a casa cinc minuts tard...

que s'hi ha de fer per a tornar-la més bonica encara—els treuen. Calia que es fes alguna cosa a la Plaça, i hi treuen els fistons, com haurien pogut fer-hi alguna altra cosa.

Es que amb aquesta modificació quedarà millor? No, de cap manera. Al revés.

Però, què es diria si no s'hi feia res?

Ara, quedarà un costat recte; un altre, rodó; un altre, punxagut; l'altre, de fantasia. Serà una cosa nova, evidentment. Massa novetat. El motiu d'això—diuen—és que els automòbils no hi estaven prou còmodes. Val la pena de fer modificacions d'aquesta llei—necessàries?—per a major comoditat dels automòbils.

MES MODIFICACIONS

Si, senyors. Fan més modificacions a la Plaça de Catalunya. Recordeu que tot voltant hi havia uns fistonets coquetons, elegants, molt bufons? Era a la plaça central, al costat del pas dels vehicles.

Doncs, ara—ara que no toquen la plaça i hom no sap

PER LA BATALLA DEL LLIBRE

Cal llegir, cal llegir molt! Nosaltres, que veiem la vida d'aprop i que ens trobem com qui diu en mig del foc, veiem que es llegeix molt poc, però molt poc! Més ben dit: llevat d'honoroses excepcions, l'obrer no llegeix gens. N'hi ha molts que compren el diari, però això no vol dir res a favor seu. Són majoria aquells que en el diari només hi cerquen la pàgina esportiva, o la llista de les malvestats ocorregudes arreu. Aquests individus, en contar el que han llegit hi troben cert grau de voluptuositat que en aquells moments els fa feliços.

No fóra millor i molt més humà que en comptes de recontar aquestes coses, conduïssiu el vostre esperit per camins albiradors de llum? Potser se'ns dirà que som uns romàntics i que el romanticisme avui dia és ja una ridiculesa. No, i mil voltes no. És obligació de tot home elevar-se per damunt de la seva miserable existència. Si tots llegíssim, si tots ens trobéssim en condició de comprendre el que llegim!... Amics, companys, tots aquells que llegiu, feu cada dia un petit esforç per tal de què aquells dels vostres amics que no llegeixen, ho facin. Llavors, amb el temps, veureu vosaltres mateixos la gran obra que haureu realitzat. Així com ara quan hom veu un home pel carrer amb llibres sota el braç, el té per benèit, llavors serà tingut en gran estima, que és el que hauria d'ésser.

Quin dia serà aquell que tothom compregui l'alta missió dels llibres? El poble més cult, serà el més poderós. Cal afermar la campanya en pro del llibre. Tan debò des d'aquestes columnes podem guanyar, com deia En Samblancat, uns quants soldats més que ens ajudin a combatre per tan noble causa! Si alguna conquesta hi ha hagut noble, cap com aquesta. Conquistar llegidors.

AROCA BRILLA

CRISTOFOR DE DOMÈNEC

Als quaranta vuit anys, ha mort el gran escriptor i pensador català En Cristòfor de Domènec.

Home recte, just, noble, auster, era un veritable model d'home. Pocs n'hi han, aquí i a fora, tan magníficament cavallers, tan heroicament nobles. Era al mateix temps una personificació de l'entusiasme; era el més excellent amic.

Cristòfor de Domènec, escriptor, era la més sòlida valor catalana, veritable artista de vàlua internacional. Literat i filòsof alhora, les seves obres prenyades d'humanitat i passió són una bella harmonia de filosofia i la més elevada literatura.

El seu veritable treball artístic és encara ignorat. Havia publicat només el "Carnet d'un heterodox", que tanta popularitat li ha donat. El bo de la seva obra, resta encara inèdit. Els íntims amics del gran literat i pensador, homes de solvència literària, són els únics que la coneixen. Cristòfor de Domènec ha escrit copiosament; deixa

una quarentena d'obres, obres de tres o quatrecentes pàgines impreses. (Cal que tots fem els possibles perquè ara ja que no ha estat possible que es publicuessin mentre ell vivia, aquests llibres s'editin.)

Davant la mort d'aquest gran home, honra de la nostra terra, hem sentit la més viva dolor. Ens sumem al dol de Catalunya.

AMB CALOR I TOT - EN SABATER

No hem pogut veure l'exposició dels models d'escultures destinades a l'ornamentació de la Plaça de Catalunya, oberta al Palau de Belles Arts, pel motiu d'estar estiujant una mica lluny de Barcelona voltats de totes les delícies estiuenques i de l'estimació que els bons pagesos solen tenir als forasters que es deixen tractar com l'aviram. Malgrat això, havem pogut constatar pels gravats que ens han arribat a les mans, que la majoria dels escultors s'ha lluit com a aitals artistes... ara, quant a la interpretació dels temes escollits ja és altra cosa, car, francament, a la representació de Barcelona per una parella de bous moixins i una altra de noies maques i a la fresca, no li veiem la punta, malgrat les quatre banyes afilades dels bovins. També ens ha fet fer una ganyota el fet de la poca connexió que es nota entre les obres exposades, més ben dit, publicades, les millors sens dubte, perquè havent-se deixat portar cada artista del seu temperament i de les aficions llurs, algunes figures i grups es donen patacades amb els altres, per pertènixer a escoles ben distintes; i no sé jo fins a quin punt pot ésser admissible això, en la decoració del lloc públic més vistent de la ciutat, que té el seu estil i reclama, per tant, una unitat d'acord amb el mateix en tots els seus components.

Ja estem veient que li passarà a la Plaça de Catalunya el que li ha passat al Saló de Sant Jordi, per manca d'un projecte complet de decoració i d'una direcció tècnica i rigorosa, que restarà convertida en una exposició d'escultures a l'aire lliure on hi serà representat des del neoclassicisme més rigorós fins a l'escultura més esquerrana dels nostres dies. Res, que li faran un magnífic vestit que no li escaurà gens.

Els artistes pintors i escultors, com a aitals artistes, és a dir, com a collectivitat intel·lectual, estic segur de què es dolen d'aquestes incongruències que assenyalem; ara, individualment, han d'estar ben contents perquè poden treballar a gust i guanyar moltes pessetes. Ei!, els que són cidats a la dreta de Déu, pare totpoderós...

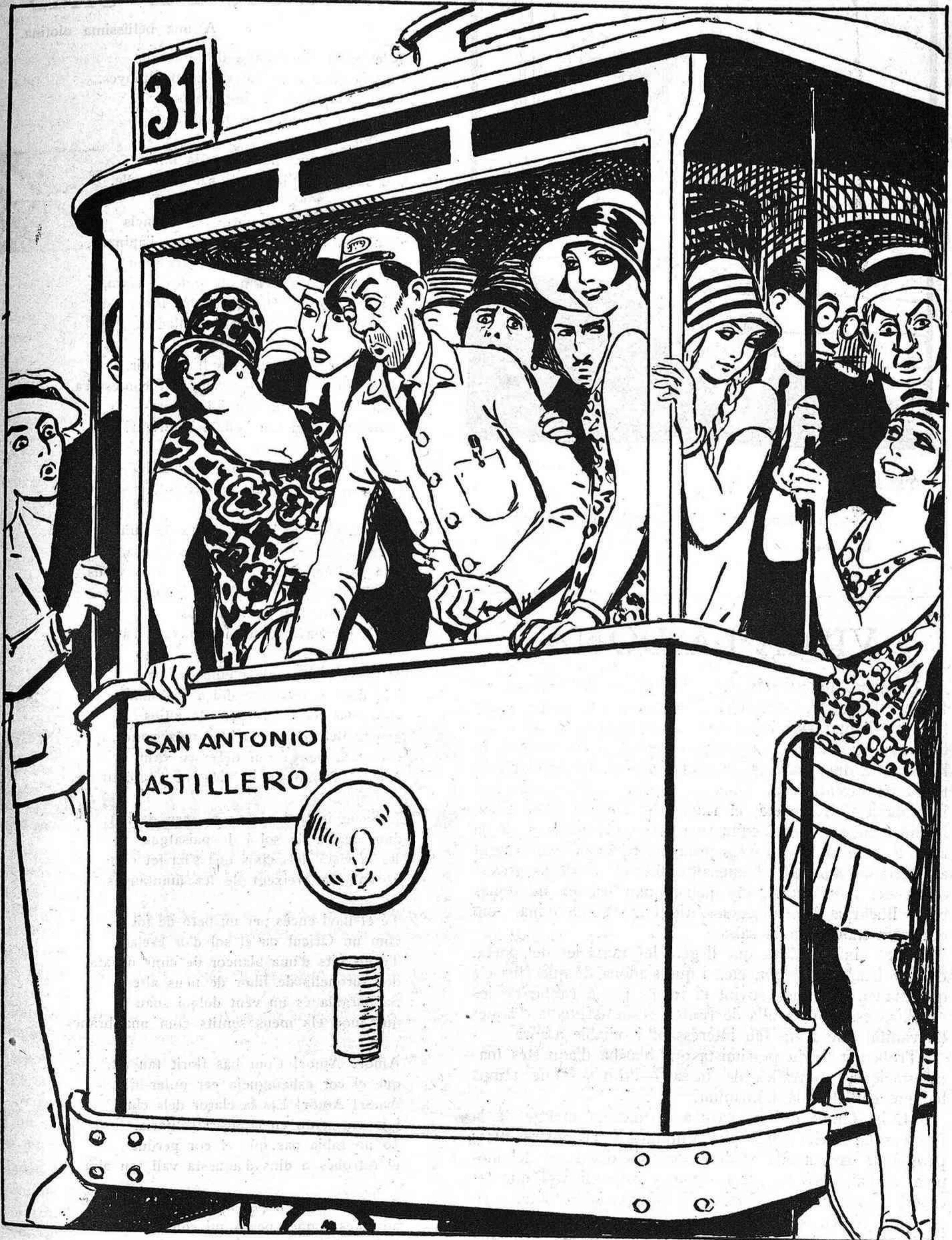
***

En Daniel Sabater, dit el pintor de les bruixes, és un home inquiet i torturador; sabent que a la simpàtica vila de Sitges hi passa l'estiu molta gent de pessetes i de bon gust, els hi ha plantat pels nassos una exposició triada de les seves pintures fresques, boniques i filosòfiques, que té molt de crit. Ara, el que encara no sap, és si el crit de l'interessant exposició arribarà fins a l'armilla dels estiuejadors acabats de Sitges.

Jo penso que sí, perquè l'amic Sabater, demés de molta traça, té molta lletra menuda.

C. ARBÓ

PENITENCIES D'ESTIU

«No distraer al conductor».

TE RAO

—La defensa dels animals és la nostra pròpia defensa!

VISCA LA DONA

La dona, aquest feix de carn humana, modelat en les formes d'Eva, ha estat sempre la batuta que ha fet sonar l'orquestra literària amb més rara unanimitat de tons. En tots els llenguatges i en totes les èpoques des de què hi ha món, la dona ha estat la imatge que ha fet brollar més tones de literatura de bona llei i d'altra d'eixorca—ben lamentable—. El poeta, el filòsof, el contista, tots s'han inspirat en la silueta enlluernadora de la heroïna de la carn. I, com si això no fos prou, darrerament han vingut a adherir-se al magne homenatge, tots els moderns governants del món actual, els quals, quan tracten de donar color lluent a llurs discursos, tiren mà de la dona, com qui posa tomàtec a la salsa.

I per això, la dona que llegeix les fantasies del poeta, del contista, del filòsof, etc., i que s'adona de què fins els que manen distreuen sovint el temps per a cantar-ne les excel·lències, s'embolcalla de fums i resta asfixiada d'aquella vanitat que la fa tan interessant i odiable alhora.

Trobeu individu pessimista que blasma d'aquestes manifestacions, prenyades de farsa — diu — que temps ha que embafen la humanitat.

Hi ha també qui us mostra la xacrosa imatge de la fam perquè en ella s'hi inspi la literatura dels nostres dies; perquè de cara a ella es desglossin els discursos del moment actual, però no saben—pobres inconscients—que tot esperit elevat, talment com el del conquistador, dona sempre preferència a la suprema bellesa. I, n'és tan poc de bonica la fam... Però, qui gosa pensar-hi—uix! — amb aquesta malcarada.

Visca la dona, visca! Baldament una plaga de famolencs ens entrebanqui.

XORCA DE TORDERA

CLAROR DE CIMS

A una bellíssima olotina.

L'he vista clara enllà del Pirineu,
dins la serena quietut de les muntanyes.
Tenia el rostre fi, immaculat
i serenor de cims en la mirada.

L'he vista sens pensar-me-la mirar.
He obert els ulls i ha florit el miracle.

Des de llavors que porto el seu encís
com una llum que m'embriaga l'ànima;
des de llavors que sento dintre meu
una veu que s'hi fon de dolça i clara,
que té la gràcia fresca de les fonts
i l'ardentor d'immenses solellades.

—Com us dieu?—un dia li vaig dir.
—Em dic Dolors—somrient em contestava.
Dolors i tota vós sou joia clara?—
—Dolors i sou tan bella i somrient?

Ella baixava dolçament l'esguard
i mig reia un poquet ruboritzada.

En ma vida no he vist tanta de llum,
com la llum que brillava en sa rialla!
Era la llum dels cims i dels prats verds,
era la llum de Déu de les muntanyes,
era la llum d'un dematí joïós
que esbatanava el cor i entrava a l'ànima!

Me'n vaig anar ple d'embadaliment
i la duc en mon cor dolça i pesanta
com una roca dels penyals altius
que té del cel les uncions més santes,
com una penya ran del meu camí
que en l'abim de la vida va guardant-me.

La veig forta i serena al meu davant;
duu alegria de sol i de paisatges.
Es la visió dels cims que s'ha fet carn,
és l'albada creixent de les muntanyes.

Té el llavi encès per un petó de foc
com un Orient on el sol d'or esclata.
Té els pits d'una blancor de cims nevats,
dos turonells de finor de neus altes.
Sa paraula és un vent dolç i suau
que mou els meus sentits com una branca.

Amor! Amor! Com has florit tan alt,
que el cor esbatagueja per pujar-hi?
Amor! Amor! Ets la claror dels cims
i jo em sento en la fosca solitària.
Jo no sabia pas que el cor perdut
el retrobés a dins d'aquesta vall tan alta.

Ara és més bell per a mi el Pirineu;
aquestes roques per a mí són santes
i si se me'n và el cor esmaperdut;
sé que va somniant cap a muntanya
a embriagar-se de claror de cims
que és la claror del rostre de l'amada.

SALVADOR PERARNAU

L'OPINIO DEL PUBLIC

—Diguin el que vulguin, la revista és l'espectacle més "barato"!

TELÓ ENLAIRE

Teló enlaire? Però, home de Déu, si la major part dels teatres estan tancats! Si l'altre dia sols en funcionava un! Si fa aquesta calor!

Però totes aquestes objeccions no commouen al director. El director és un home estrany i tossut que vol que sempre es faci la seva.

—Si no fos això, de què em serviria ésser director?—diu.

I té raó.

Però nosaltres no sabem com omplir aquesta secció, i l'hem d'omplir. Veu's aquí com.

El tenor Vendrell, autor

El tenor Emili Vendrell, que ha col·laborat amb uns bells versos en el nostre periòdic—i que ens deu una pipa—, ha escrit un sàinet català, molt interessant i entretingut, que s'estrenarà aquesta temporada.

Amadeu Vives

També Amadeu Vives ha escrit una comèdia catalana. Però ara diu que no la vol estrenar.

Per què?

Claramunt-Adrià

La companyia Claramunt-Adrià ha seguit la seva tanda de representacions al teatre "Barcelona". Entre les obres que han donat darrerament hi ha "La Presentalla", d'Apeles Mestres, temps ha no representada.

Aquesta meritíssima i ben conjuntada companyia mereix tots els nostres aplaudiments.

"La mort de les roses"

Sembla que aquest és el títol de l'obra que Enric Lluelles destina a Romea.

"La mort de les roses" és una comèdia sentimental de gran intensitat, en la que hi ha un personatge—la figura central—, del que Maria Vila pot fer-ne una magnífica creació.

Adrià Gual

No es parla d'Adrià Gual. No se sab res d'ell. Què farà? Què no farà?

Nosaltres, voldríem que Adrià Gual ens donés un teatre intens, interessant, moderníssim—moderníssim encara que representi a Strindberg o a Hauptmann, o precisament per això—, i no el teatre que ens donà aquest any passat.

Adrià Gual és l'home que pot fer quelcom de debò per al nostre teatre.

Per què no ho fa?

Una pregunta

En el teatre nostre, el més modern és encara "La creu de la masia", "Terra Baixa" i "Don Gonzalo, o l'orgull del gec".

Què passaria si al nostre públic se li donés Lenormand, Mazaud, Chiarelli, Wedekin, Kaiser? On són els nostres Lenormand, Mazaud, Chiarelli, Wedekin, Kaiser?

Enlloc.

Mare de Déu, quina pudor de ranci fa el nostre teatre!

FUTBOL

Segueix la calma en aquest esport; cap altra cosa podem desitjar.

Els partits són escassos, molt escassos i això ens omple de satisfacció a nosaltres i als que, com nosaltres, opinen que en les èpoques de calor s'han de bandejar tota mena d'esports que tendeixin a un desgast excessiu.

Mirèu si l'escassetat de partits ha estat una cosa palpable, que amb tot i ésser la festa major graciencia, no hi ha hagut aquells partits transcendents amb què ens venia obsequiant l'"Europa". Ara, que, segurament que aquesta decisió de l'"Europa", en hi jugaríem qualsevol cosa que no ha estat pas per mires esportives; ha estat causa d'això l'haver sembrat d'herba el seu camp.

Sigui com sigui, el cas és que enguany tot s'ha presentat millor que hom podia esperar en benefici de l'esport.

Fem vots per a què els estius successius, sigui, almenys, com aquest.

ATLETISME

Els de Badalona, però, no s'entenen de raons i vinga d'organitzar festes i actes esportius, no pas adaptables a l'època que correm.

Hi hagué atletisme i va anar bé; altra cosa no es pot esperar de Badalona.

El que va passar, és que nosaltres ens esforcem en pagar de bandejar el futbol en aquesta època, i mentre es celebraven les proves atlètiques, el públic ens tirà els castells per terra cridant desafortadament que volia pilota.

Sort que això només passa en dies de festa major i després d'un bon àpat, del contrari; gairebé ens farien decidir de plegar el ram.

NATACIO

Hem tingut dos festivals d'aquells que formen època. Han estat a la piscina del "C. N. Barcelona", entre el nostre Club i l'"Het'Y", d'Amsterdam.

Els holandesos són uns peixos que es porten l'oli; el que els ha de fer la traveta encara ha de néixer.

Aquesta gent, que encara era desconeguda per nosaltres, han deixat un bon record; això vol dir que podem tenir esperança de tornar-los a veure.

En les dues reunions, la majoria de proves se les emportaren els holandesos; els nostres, amb tot i que les seves actuacions foren excel·lents, no els podien passar al davant.

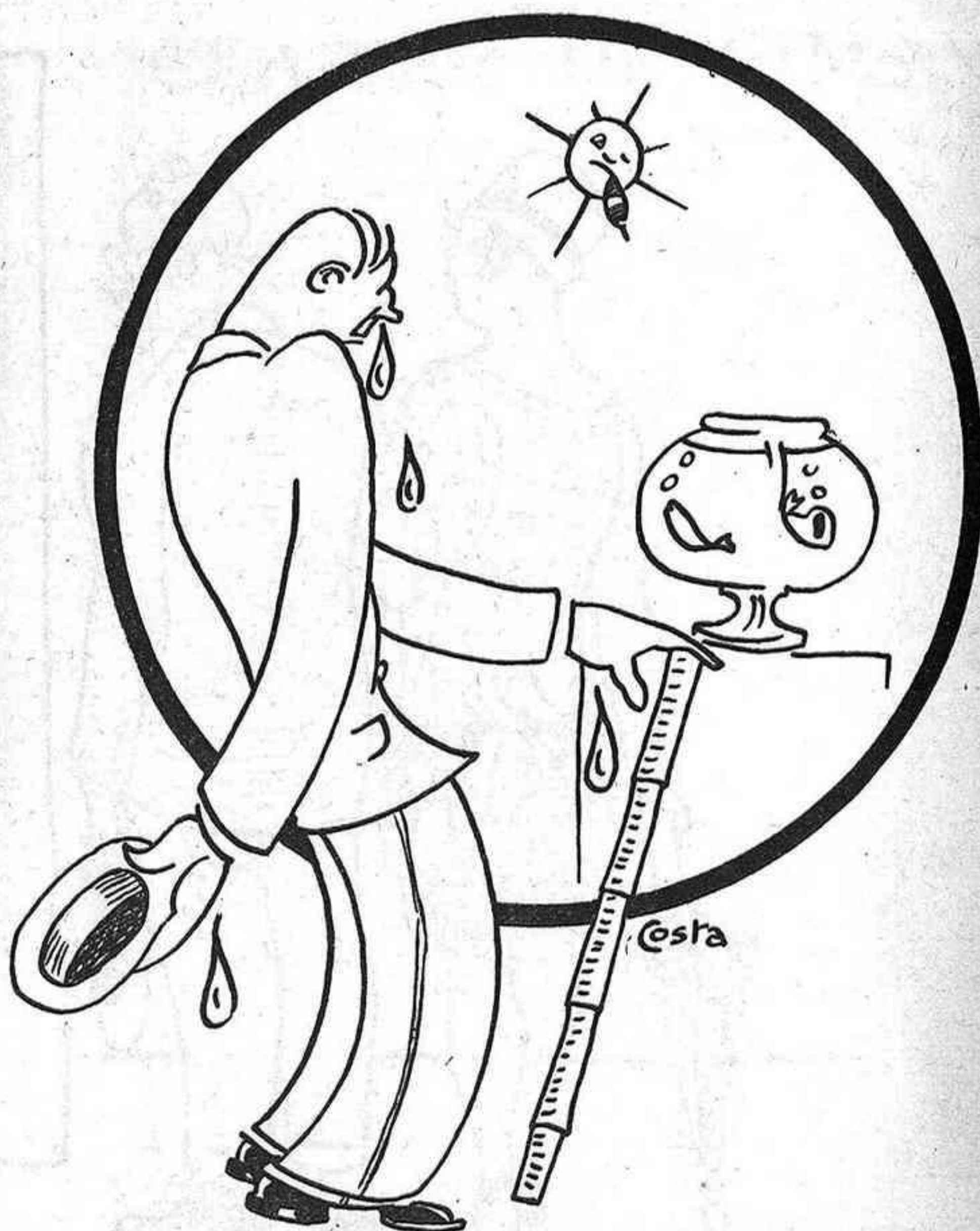
Cal que consignem, però, l'excel·lent actuació de Basté en els 100 metres "over" i la victòria de la senyoreta Muñoz en els 50 metres lliure (femení).

Els salts de trampolí i palanca també fou cosa digna d'ésser vista: els "asos" Mlle. Van Burgt i Mr. Mette, ens proporcionaren uns moments deliciosos perquè sí.

Resumint, que estem desitjant la tornada d'aquest equip per aplaudir-lo una vegada més i també perquè els nostres s'hi entrenin convenientment.

TEIXI

EL TEXT I NINOTS DEL PRESENT
NUMERO HA ESTAT VISAT PER LA
PREVIA CENSURA GOVERNATIVA

PENSAMENT BASTANT FILOSOFIC I ESTIVAL

—Quina enveja tinc en veure aquest peix tan fresquet!

Baldwin, en el recent viatge al Canadà ha estat nomenat per una tribu de pells-roges, amb el mateix títol de llur cap.

Ja ens veiem a Mr. Baldwin amb plomes al cap corrent a cavall, caçant búfals i rebellant-se contra els blancs.

✽

A Perpinyà s'han barallat espanyols. Trets i cops de navalla. Nombrosos ferits greus.

Ni a fora saben estar quietes i tranquils? Oh, els bel·licosos espanyols!

✽

Nou bisbe de Vich. Grans festes de recepció.

Si que ha estat divertida, enguany, la festa major de Vich.

✽

Daudet fa escola.

El general polonès Zagowski, presoner de Pilsudski, s'ha escapat, gràcies a una estratagema sistema "Action Française".

A veure si de mica en mica, hom alliberarà tots els presos del món.

✽

Nordamèrica ha declarat que els sobren diners. Ditxós país, que feliç! Si no sap què fer-ne, no pot enviar-nos alguns diners? A nosaltres ens anirien molt bé.

Ha arribat al Ferrol un matrimoni que fa la volta al món a peu. Veus ací un sistema per a solucionar el problema de l'habitació.

✱

Aquells periodistes saragossans ja han fet el viatge Madrid-Saragossa en "Patinette". Quin humor! Humor? No ho sabem bé.

Fet i fet, cal reconèixer que no són periodistes seriosos, sinó homes que juguen amb la Prèmsa. Potser, però, tenen raó; potser no es pot fer altra cosa.

✱

15 d'agost. Festes majors.

Quina millor que l'altra? Totes han estat excel·lents. Si ens haguessin fet escollir, però, ens hauríem quedat amb la de la simpàtica Gràcia. Allò era una festa llúida! Allò era divertiment! Les festes de la Plaça Rius i Taulet, que és on culminà la festa, són coses d'aquelles que no s'obliden.

✱

La Cambra de l'Automòbil de Washington ha publicat una estadística en la qual s'afirma que en vuit anys han resultat mortes pels automòbils 137.017 persones, mentre que el total de pèrdues nordamericanes durant la guerra arriba sols a 120.000 homes.

Preguem a la premsa barcelonina que no reproduïxi aquesta notícia, que l'amagui, que la desmenteixi. Que no se n'assabentin el nostres xòfers. Els encoratjaria encara

més. I els voluntaris catalans morts durant la mateixa guerra, foren solament uns 14.000.

Els xòfers també saben de comptar i poden pensar, comparant xifres, que encara els queda molta feina a fer.

✱

El concert econòmic amb Navarra importa 6.000.000 de pessetes.

Si no ressuscita Gayarre i canta, són moltes pessetes per a un concert.

✱

En una població d'Anglaterra, una dona deslliurà cinc fills en vint-i-quatre hores.

El marit i pare, no caigué en basca. Es un home fort i coratjós. No l'espanta res.

✱

A Constantinoble un turc que acabava d'arribar d'Anglaterra amb enormes pantalons "Oxford", ha estat detingut per un policia i condemnat a vuit dies de presó "per portar un pantalon que a Turquia no poden considerar digne de respecte".

Ni a Turquia, ni al Pla de la Boqueria.

✱

Un matrimoni, ell italià i ella espanyola, fan la volta al món a peu i sense diners.

Si acaben la volta i no s'han divorciat, és que són uns bons casats i han estat a Montserrat.

Impremta LA CAMPANA i L'ESQUELLA : Olm. 8. Ciutat

ELS HEROIS DE SARAGOSSA

—Res, que ha llegit la premsa aragonesa i l'he hagut d'anar a pescar 5 quilòmetres lluny. Volia anar-se'n a Filadèlfia amb "patinette".

Es un inconvenient una cigarreta que es consumeixi amb rapidesa, sense donar temps de assaborir-la. Es malgasta el tabac inútilment, les cendres cauen amb facilitat damunt del vestit del fumador, damunt la taula de treball, etc.

Es un inconvenient una cigarreta que s'apagui amb freqüència, havent d'encendre-la diverses vegades. Produeix cendres negres, i el tabac perd bona part dels seus sabor i aroma.

Aquets defectes queden eliminats empleant el paper de fumar

SMOKING

de combustió lenta, sabor agradós, molt resistent i fi. Es per aquestes raons que ha sigut el més ben acollit pels fumadors intel·ligents.

Llibreria Espanyola d'Antoni López ♦ ♦ Rambla del Mig, 20, Barcelona
TELÉFON A. 4115

Acaba de sortir
Nova edició

El Català de "La Mancha"

==== Novel·la d'en ====

Santiago Rusiñol

P r e m i F a s t e r r a t h

Un volum 8.^u

Pessetes 3'50

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no es remet, a més, 30 cèntims per a certificat. Als corresponsals se'ls atorga rebaixes.

ELS HEREUS

—Quines intencions, els meus nebots! Així, que han sabut que estava malalt greu, em subscriuen a «La Vanguardia»... per a què m'alegri!